



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones magistri Nicolai deniise sacre pagine professoris

De Tempore Hyemales

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Feria. vi. post. iiii. d[omi]nicam. xl.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30599

Feria. VI. post Letare

penitere negligunt et p[ro]fiteri nolunt. **E**re
plū. Duo em fratres erāt: vnus penitētia
rius pape alter innocens et pius: q̄ discor
rentes ad p[ro]dicandū semel recepti sunt in
castro nobilis matrone. **U**n̄ gaudens si
la cogitauit dī. Nequa p[ro]p[ri]e te verecū
daru: sicure poteris p[ro]fiteri cū sint pegrini
et ignoti. **D**ū ergo confiteret: ad singula
peccata vidit frater ille innocēs de ei[us] ore
egredi bufonē turpissimū. **T**adē dū enor
me pctm̄ p[ro]fiteri voluit: horrid[us] draco ca
put emittere cepit: exire tamē n̄ voluit: qz
verecūdia victa: crimē illd̄ celauit: **I**ō bu
fones omnes p[ro]gressi in os ei[us] cū dra
cone redierūt. **F**ratrib[us] ergo recedētib[us]
narravit iunior penitentiario qd̄ viderat.
Unde territus penitentiario rediit ad do
minā quā mortuā inuenit. **C**ōtristati fra
tres: ieiunijs et orōnib[us] insistūt donec ter
tia die defuncta illis apparuit: draconem
horribilē equitās: cuius collū duo serpen
tes crudeles amplexabant: et vbera eius
sugebant dentib[us] discerpēdo: oculos eius
duo bufōes horribiles possidebāt: et ex ei
ore ignis sulphur[us] fetidissim[us] exhalabat
Et etiā man[us] a duob[us] canib[us] deuorabāt:
aures eius sagittis igneis replebant: **L**ub
ius etiā caput lacerte venenosissime cor
rodebāt: **U**nde fratres territi corruerūt.
Quibus illa: **A**mici dei omnipotentis ne ti
meatis: **E**go sum infidelissima p[ro]die vni
vestrum confessā: fiete tamē: quia peccatū
quod cum cōsanguineo cōmissi ex pecūdia
celauit: ideo p[ro]p[ri]o damnata sum. **Q**uaz
penitentiario ex parte dei adiurauit vt di
ceret quid illa p[ro]p[ri]e diuersitas signaret.
Illa respondit: **L**acerte puniūt me pro ca
pitis sup[er]fluo ornamento. **B**ufones puniūt
impudicos aspectus. **S**agitte nefarias
auditus. **I**gne sulphureo puniūt os p[ro]pter
blasphemias et diffamatiōes et varias cā
tilenas et oscula turpia et vaniloquia: insu
per p[ro]pter impudicos contactus et ample
xus. **S**erpentes vbera mea sugūt et mor
dent et cingunt collum meuz. **C**anes p[ro]
manus meas corroduunt quas ad nutriē
dum canes extendi plus q̄ ad christi pau
peres: et quoniā eas anulis et gemis sup
flue et luxuriose ornauit: et ad impudicos
p[ro]p[ri]e protendit: **H**unc etiā crudelissimū
draconē equito q̄ concubitus luxuriosos

a quo viscera et muliebricia intolerabiliter
p[ro]buruntur cum femorib[us] et tibijs. **R**ech
sita autē si suffragijs iuuari posset. **H**orri
biliter respōdit: **N**ō. **E**t subito draco ter
ribiliter eam cruciās ad infernū traxit et
euauit. **Q**uā misera reprobor[um] cōdicio: q̄
niam vt cantat ecclesia **I**n inferno nulla
est redemptio.

Tertius art. **A**udist[is] rē. **L**auete ne
cistis de numero eor[um] qui p[ro]cedunt in
resurrectiōz iudicij: sed sic nūc viuatis vt
tūc in resurrectiōne vite p[ro]cedatis: quam
maxime desiderare debemus. qm̄ sicut de
lex. **L.** de epis et clericis. **I.** Quisq[ue]. **P**ost
labores vita quietā est eligenda. sed vitā
illam quietā eterne beatitudinis q̄s obrui
nebit: **C**erte illi tm̄ qui nūc fideliter deo
obediunt. **N**ā quicūq[ue] est infectus quacūq[ue]
q̄s labe peccati moralis: nō est de ecclesia
Ut h[ic] de pe. dis. j. ca. **E**ccl[esi]a. **D**e ecc[lesi]a
in q̄ neq[ue] militanti neq[ue] a fortiori trium
phanti. **A**udire. **A**n rōnabile esset et iustū
Regis p[ro]ditores siml[iter] euz fidelib[us] militib[us]
a rege honorari: **E**xpone et applica **H**orā
do illd̄. j. **L**oz. ij. **U**nusquisq[ue] p[ro]p[ri]a mer
cedē accipiet s[ecundu]m suū laborē.

Feria. vij. post. iij. dñicam. xl.

Ecce ascēdi
mus rē. **D**ensus est sup
puerū trib[us] vicib[us] .ij. **R**e.
xvij. **S**ic spūaliter merit[us] ch[risti] sup[er] eos q̄
ascēdunt hierlymaz. **H**elias q̄ p[ro]p[ri]e inter
tatur deus dñs: ideo signat ch[rist]m. **S**icut
autē helias trib[us] vicib[us] mensus est sup[er] pue
rum suscitandū: ita ch[rist]s trib[us] vicib[us] men
sus sup[er] genus humanū suscitandū mortu
um. **I.** tripliciter se hominib[us] p[ro]formauit et de
scēdit. **P**rimo i incarnatione p[ro] quā vt d[icitur]
Phil. ij. **I**n similitudinē hominū factus est et
habitu inuentus vt homo. **S**ecūdo in
conuersatiōe. **B**aruch. ij. **C**um hominib[us]
conuersatus est. **T**ertio in passione q̄
in cruce quasi omnes amplecti cupiēs. **I**o
an. xij. **E**go si exaltatus fuero a terra oia
traham ad me rē.
Ecce rē.

Primus articulus. An homo p opa
extra charitatez facta aliqd mereat?
Q. nō. Aug⁹. Peccator nō est dignus pa
ne q̄ velat. Contra. Dicit autoritas cōis
Nullū malū impunitū z nullū bonū irre/
muneratū. Rñdet Bonauen. in. iij. dist.
xv. Dicunt aliq̄ q̄ peccator nihil oīno me
retur apud deū neq̄ de cōgruo neq̄ de cō
digno. sed tñ deus rōe abūdantissime lar/
gitat; bona eius opa nō dimittit irremu/
nerata; et bonū est z multū necessariū pec
catorū bonū oparī q̄uis nō sit iustū ipsum
remunerari: sed magis benignū. Aliq̄ dī/
cūt et probabilius q̄ peccator apud deū
nihil de cōdigno mereat: sed bñ de cōgruo.
Pctōr em aliqñ facit bonū opus: puta ele
mosynā ppter vanā glām: et ex hoc nō me
retur mercedē: sed penaz. Aliqñ p̄fct̄ dei
glām et honorē: z hoc nō pōt esse sine dei
grā gratis data: quā de⁹ aliq̄ mō acceptat
et ex hoc mereat de cōgruo. Illud tñ meri
tū pparatū merito charitatē est ipropor/
tioabile: sicut linea sup̄ficiē. Hoc Bona.
Pro fundamē. Nullus labor sine dei p
sentia valere pōt. Juxta illō Pamphili:
Proficit absq̄ deo nullū in orbē labor. Et
Sene. ad Lucil. Nulla sine deo mens bo
na est. Cū q̄ q̄ritur: An hō zc. Dicit rñsōz
vrs. Ex q̄ pelude q̄ sicut dicit Aug. Quic/
qd̄ fiat sola charitas discernit inter filios
dei z filios diaboli. Hoc attendite miseri
peccatoz zc. Scitote qm̄ quicūq̄ extra
charitatez repertus fuerit p̄bit. **F**igura
Ben. vj. Et iō diluuij tpe nō euaserūt nī/
si qui erāt in arca zc. Spūaliter: p̄ arcam
signat charitas q̄ fert hoīem sup̄ aquas
inundantiū volupratū: et impedit ne hu/
iūsmōi aque intrēt ad aīaz et sic saluat: iō
bene horat Paul⁹. j. Cor. xij. Sectami
ni charitatez: emulamini spūalia. zc.

Secūdus arti. In euāgel. qd̄ scribit̄
Joā. xj. tria sunt cōtemplanda myste
ria diuine bonitatis ostensiuā z ad ascen/
sum celestis hierusalem si bene cōsiderent̄
inductiua.

Primū est mysteriū pmissionis
Secundum est mysterium pie affectō
nis.

Tertū est mysteriū suscitationis
Primū est mysteriū pmissionis: quō de⁹
aliquando p̄mittit suos amicos affigi et

languere. **U**n p̄mittit Lazaz languere et
vexari. de q̄ dicit euāgelium: Erat quidā
languens Lazarus zc. Lazarus q̄ interp̄
tatur adiurus: signat penitentū vitā que
quasi cū languore est. **M**artha interpretat̄
puocans: z signat vitā actiua q̄ ad meliō/
ra puocat. **M**aria interpretatur illumina/
trix: et signat p̄terplatiua vitaz q̄ homo
illuminatur. Tales em̄ visitat dñs libent̄
Potādū autē circa p̄dicionē morbi q̄ lan
guoz p̄p̄te dicit morbz incurabilis. **U**bi
nora q̄ quādoq̄ illi q̄ plus sūt deo dilecti
grauiora mala sustinet. Sicut em̄ medic⁹
timens ne morbo p̄culoso et de acuta feb
bre: inducit tertianā vt acuta euitet. Sic
ch̄s iducit corpales infirmitates vt mor
bus anie euitet: quia p̄clui sumus ad pec
candū. **H**ugo. Presciēs dñs q̄sdaz mult
ta peccare pōsse: flagellat ne peccet: quia
vtilius est eis frāgi languozibz ad salutes
q̄ remanere incolumes ad dānationem.
Miserūt ergo sorozes eius ad iesum dicē
tes: **D**ñe: ecce que amas infirmat. **A**ug.
Nō dixerūt: veni z sana: nec aule sunt dice
re sibi **I**ube: z hoc fiet: sed tātūmodo: **E**c
coquez amas infirmat: quasi dī. Sufficit
vt noueris. **N**ō ei amas z deseris. **A**udi/
ens aut iesus dixit: Infirmitas hec nō est
ad mortē. s. tibi sistendo: sed p̄pter resurre/
ctionē sequentem vt glorificet filius dei: per
eā ostēdendo. s. suā diuinitatē. **U**t q̄ audis
ut quia infirmat: tūc quidē mās̄ in eodē
loco. s. trans iordanē duobz dieb⁹. **L**hry.
vt. s. expiraret z sepeliret Lazar⁹: vt nul
lus possz dicere: qm̄ stupor fuit z nō mors
Scōm est mysteriū pie affectōis: quā
ostēdit p̄mo veniēdi denūciatiōe. **N**ā post
duos illos dies dixit dñs discipulis suis:
Sam⁹ in iudeaz itez. **D**icūt ei discipuli:
Rabbi: nūc q̄rebant iudei te lapidare: et
itez vadis illuc. quasi dī. **N**on est tibi nec
nob̄ secuz. **R**ñdit **I**esus eos assecurādo.
Nōne duodeci hore diei sunt: q. d. **S**i tūc
volūtate hēbant me lapidādī: mō tñ non
faciēt: q̄ mutato tpe: p̄t volūtās mutari.
Erat aut puerbiū apud iudeos ad ostēdē/
dū mutationē p̄positi: dicere q̄ duodeciz
sūt hore diei. **O**stēdit etiā alia via q̄ debēs
esse securi. **S**iq̄s aut in die nō offendit: qz
lu. mū. hu. vi. **S**iquis aut in nocte offen/
dit: quia lux in eo nō est: **I**n die inq̄: id est



Feria. VI. post Letari

sancte et iuste, vel in die, i. mecum qui sum lux mundi. Lux ergo dicit ipse christus vel ipsa iusticia. Chryso. q. d. Qui sibi nihil con- sciens est veritatis/nihil habet formidare Sequitur. hec ait: et post hec dixit eis. La- zarus amicus hoster dormit sed vado vt zc. q. d. Non debetis timere quoniam non va- do ad disputandum contra iudeos sicut ante sed ad lazarus excitandum. fm Aug. Dno q suscitare poterat dormiebat: alij mortu- erat. Q. tam facile imo facilius est chro suscitare mortuum de sepulcro q. aberi dor- miebat b. lecto. Dors q. ppe d. somn. p. p. spe resurrectionis. Dixerunt ergo discipuli. Dne si dormit saluus erit. Chryso. So- let enim esse somn. egrotantium salutis in- dicitur: quasi d. Si dormit non est opus vt vadat. Tunc ergo dixit eis manifeste. La- zarus mortu- est et gaudeo zc. vt scz am- plius confirmemini in fide mee diuinitatis ex resurrectione sua. Dixit q. ad discipu- los thomas: eam- et nos moriamur cuz eo. Iste fm Chryso. magis erat timidus q. alij. Vel fm alios hoc dicebat ex ma- gna dilectione. q. d. Melius est nos cum illo mori q. sine eo viuere. Secdo ostendit dñs piam affectione denunciationis exe- cutorie qm venit cuz discipulis suis in be- thania iuxta hierusalem quasi stadijs quin- decim et inuenit eu quattuor dies habent- te i monumento. Nota. Bethania dom- obedientie interpretat. Per hoc g. signa- tur q. si peccator fuerit deo obediens veni- et dñs ad curand. Et fm a. sel. In be- thania lazarus suscitauit ostendens omnes qui bone voluntatis studio huic mundo mo- rientes in sinu obedientie resuscitantur in vi- tam eterna a deo resuscitandos: Q. autē voluit dñs eum inuenire quattuor dies h- bēte: h. fuit ad certitudinem mortis: q. etiaz si positus fuisset viuus: in tanto tempore fuisset mortu-. Multi autē ex iudeis ve- nerant vt consolarentur mariam et martham super fratre suo. Erant em nobiles domi- ne. Cum autē esset adhuc extra castellum martha que curā domus habebat cū au- disse q. iesus venit: sororem domi dimi- tens reuerenter occurrit ei. Theo. Di- mo non pandit sorori: volens astantes iu- deos hoc latere. Dixit ergo martha ad iesum. Dne si fuisses hic zc. Videt ad

huc imperfecta. q. non crederet q. dñs tam- tū posset absens sic p. sens. Subdit. Sz et nunc scio: q. q. cūq. poposceris a deo da- bit tibi deo. Dixit ei iesus. Resurget fr- tuus. Illa intelligens de resurrectione filii- nali: dixit Scio q. resurget zc. Ideo tel- dixit ei. Ego sum resurrectio et vita: scz- causaliter. q. credit zc. Credis hoc: Non querit quasi ignoras: sed querit et- cofes- sione ad meritum: quia ore confessio fit ad salutem. Ro. x. Ut illi. Utiq. dne q. per verba chri plenius fuit edocra. Ideo d. y- rit. Ego credidi q. tu es zc. Aug. q. qual- di. Quādo credidi q. tu es filius dei: ere- didi q. tu es vita: et omnis q. credit zc. Et cū hec dixisset: abiit et vocauit maria so- rorem suā silentio dices. Magister adest et vocat te. Augustin. Iō silentio q. si let- uissent iudei chrim aduenisse: recessissent et nō fuissent testes miraculi. Illa ergo ve- audit: surrexit cito et venit ad eu: ex ma- gna deuotione. Iudei ergo cū vidissent q. surrexit: cito secuti sunt ea dicentes. Quia vadit ad monumentū vt plorat ibi. Ma- ria ergo cū venisset vbi erat iesus: cecidit ad pedes eius: apd quos scilicet antea ve- niam acceperat: dixit. Dne si fuisses h: non fuisset frater meus mortuus. Beda. Consuetudie hominū more lachrymat- chris. Nam omnia que voluit in amo ha- buit proferre potuit. Spiritu aliter. per h- q. martham martha obuiauerunt dño nō ex- pectantes eius aduentū datur intelligi q. cum volumus deo reconciliari debemus ei occurrere per penitentia et confessionem anteq. ad nos veniat per vindictam. Nā vt dicit Ambro. Cessat diuina vindicta si confessio pcurrit humana. Tertio osten- dit dñs piam affectione executionis p. du- sione quādo scz fleuit. Iesus enim vt vi- dit eam plorantē et iu. plorā. infremuit spū- ritu suo sonū lugentis emittēs et turbauit seipm: quē scz ali- turbare nō poterat hu- manū demonstrans affectū in cōpassioe amicorū nos erudiens alioz compati mī- serijs. Et dixit eis. Vbi posuistis eū? In- terrogat nec ignorat. in q. mystice innuit se huiusmodi peccatorē nescire. cuiusmodi per lazarus signatur: vt dicit Glo. Dicunt ei. Veni et vide. Sequitur. Et locutus est iesus: vidēs scz locū sepulture. Alchuir.

Quia fons pitatis erat fleuit ex pre hūa/
nitas que suscitare poterat p potentiam
diuitatis. Nā sp vbi dñs oñdebat suā di/
uinitate aliq̄ faciebat ad declarādā suam
humanitate rē. **Ecōtra; Beda. Quare**
fleuit ch̄s: nisi qz hoies flere docuit. **Laz**
chrymemur igit r nos p nobis r oibus il
lis q̄s in fetore vicioz iacere sentimus: si
forte nostris lachrymis nos et eos dñs re
surgere dignet. **Aug.** Legit ch̄s sup La
zarum fleuisse: in orōibz pnoctasse: itine
re fatigatū fuisse: nunq̄ aut rrisse: aut p/
speratū esse: **Hiero.** aut dicit: Fleuit dñs
Lazarū nō mortuū: sed reditūū ppatēs
ei ad p̄tis vite miserā resurrecturo. **Se/
quis. Dixerūt ḡ iudei.** Ecce quō amabat
eū. q. d. libent̄ p̄suasset eū a morte si po/
tuis̄. Quidā aut ex ip̄s dixerūt: **Mētes**
.s. annibile miraclm de ceco nato. Non
poterat hic q̄ aperuit oculos ceci nati: face
re: vt r hic nō moreret. **Scōz Chry.** Hi
erant ex inimicis ei. q. d. **Ex q̄ nō potuit**
**hoc: nec illud potuit: nec fecit: Iesus rur/
sum fremēs in seipo indignat.** .s. p̄tra eo/
rū murmuratōne r detractōne: venit ad
monumentū. **Beda. Sepultura** d̄r mo/
numentū: eo q̄ mentē moneat vt p̄cogi/
ter de morte. **Tertio** est mysteriū susci/
tationis. **Ubi p̄mo** consideranda sepulci
discooptō: qz vix dicit iesus: **Tollite lapi/
dem: qui. s. grandis** erat supposit̄ sepul/
cro: sed p̄tendebat **Bartha di. Dñe** iam
feter r. **Hoc** ex admiratōe dicebat: non
ex infidelitate. **Et dñs ei. Nōne dixi tibi**
qm̄. s. rē. Tulerūt ḡ lapidem. Sp̄ualit̄: o
p̄ctōres tollite lapidē. i. cordis duriciā si
vultis suscitari. **Scōdo** p̄sideranda ē dis
cooptio sepulti. **Et iesus** eleuatis oculis
sursum: dixit: **Pater tibi gr̄as rē. In hoc**
docuit nos anteq̄ futura petam. de iam
p̄ceptis gr̄as referre. **Hilar.** Non prece
eguit: nobis orant: nō em̄ inops fuit auxi
li: s̄ nos sum. inopes doctrine. **Hec** at
cum dixisset: voce magna clamauit: **Laza**
re: veni foras. Sic clamauit: ne forte dice
rent aduersarij ne forte interposuisset ali/
q̄ ḡba magica. **Itē** clamo: ille signat ma/
gnitudine diuine virtutis q̄ exigit in iusti
ficatione impij. **Et fm̄ Aug.** maius est iu
stificare impiū q̄ creare celum et terram.
Theoph. Alta saluatoris vox qui lazaz

suscitauit: iudiciū est tube magne sonitu/
re in cōi resurrectōe. **Tertio** e p̄siderāda
vocati resurrectio: qz statiz p̄d̄t qui mor
tuus fuerat rē. **Uñ** patz certitudo mira/
culi: qz eo mō ex̄t quo fuerat positus. qd̄
etiā vt dicit **Chry.** nō minus videbat qz
resuscitare. **Dixit ḡ eis iesus: Soluite** enī
et sinite abire: vt ostendat vere suscitatus
Alchuin. **Ch̄s** iuscitaz: qz interi. p̄ se/
ip̄m viuificat. **Soluūt** discip̄l: qz p̄ mini/
steriū sacerdotū absoluūt viuificati. **Seq̄**
tur: Multi ḡ ex iudeis q̄ rē. crediderūt in
eū. **Hec** mir: quia vt dicit **Aug.** Excedit
omne miracū qd̄ iesus fecit circa lazarū
Eredit aut hoc factū ea die qua in eccl̄ia
legi solet. **.s. feria. vj. añ do. in passione.** **Hec**
tanta mysteria deuote p̄siderate: r in solo
dño gaudete: eius dulcedinē p̄templātes
nō in mūdo de cetero gaudiū q̄retes: nec
eius vanitatē amātes. **Exemplū** acci/
p̄te in ip̄o Lazaro qui post suscitatiōem
suam postea nunq̄ n̄lit: nunq̄ i risu signa
tōcūda ostendit. **Uñ** et ip̄e dñs dicit **Lu.**
v. Ue vobis q̄ nūc ridentis: quia plorabitis
et flebitis vos.

Tertio articulus. **Audistis rē. Dab**
igna nobis consolatio: quonā medi/
cum habemus qui et curare vult et susti/
nere atqz potest: sed oportet tollere lapi/
dem .i. cordis duriciāz. **Nam** vt dicit lex
.s. ad. laquiliaz. l. j. Maleficia nō debent
manere impunita. **Et. xciij. di. ca. Diaco**
ni. Miseratio dei ac pietas solum reditū
nostrum requirit ac nos petit. **.s. longani**
mitate saluari: si nō cōuertimur: si vuri col
li fuerim. .s. si in peccatis vsqz ad mortem
p̄duramus: assidue peccantiū non misere
bitur dominus. **Notate:** est rex iulij cesa/
ris pietatem possideret qui nullius rei nisi
si iniuriarum solebat obliuisci. **Vir** tamē
proditori proditorēz continuanti decies
absolutionem daret. **Audi** ergo quoties
peccasti peccator: infelix: timendū igit de
damnatiōe: **Qd̄** remediū est: **A peccatis**
desiste: firmū tene p̄positum deinceps nō
peccandi. **Plantez la le bourdon. Esai. j.**
Quiescite agere puerle.

Sabbato post. iij. dominicā.
quadragelime. **Sermo.**